

Sirküler No: 073

İstanbul, 17 Ağustos 2016

Konu: 6736 sayılı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun”un işletme kayıtlarının düzeltilmesi ile ilgili hükümleri.

Özet: 6736 sayılı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun” TBMM Genel Kurulu’nda 3 Ağustos 2016 tarihinde kabul edildi. Söz konusu Kanun’un işletme kayıtlarının düzeltilmesi hükümleri ile ilgili açıklamalarımız aşağıda dikkatinize sunulmaktadır:

- Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri, **işletmelerinde mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları** rayiç bedel ile defterlerine kaydedebilirler. Bu uygulamadan yararlanmak isteyen mükellefler, Kanun’un yayımlandığı tarihi izleyen 3. ayın (Ağustos ayında yayımlanırsa Kasım) sonuna kadar bir envanter listesi ile vergi dairelerine bildirmek zorundadırlar.

Beyan edilen genel KDV oranına (% 18) tabi makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların bedeli üzerinden % 10 oranı, indirimli orana (% 1 ve % 8) tabi diğer makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların bedeli üzerinden tabi olduğu oranların yarısı esas alınarak katma değer vergisi hesaplanması gerekmektedir.

Bu vergi ayrı bir beyanname ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek, beyanname verme süresi içinde ödenecektir.

- Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri, **kayıtlarında yer aldığı hâlde işletmelerinde mevcut olmayan emtialarını**, gayrisafi kâr oranını dikkate alarak fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle kayıt ve beyanlarına intikal ettirebilirler.

Bu işlemlerin Kanun’un yayımlandığı tarihi izleyen 3. ayın (Ağustos ayında yayımlanırsa Kasım) sonuna kadar yapılması gerekmektedir.

Bu hükme göre ödenmesi gereken katma değer vergisi, ilk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden ikinci ve dördüncü ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenir.

- Bilanço esasına göre defter tutan **kurumlar vergisi mükellefleri**, 31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla düzenledikleri **bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan; kasa mevcutları** ve işletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki **net alacak tutarları** ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltebilirler.

Vergi dairesine beyan ve kayıtların düzeltilmesi işlemlerinin Kanun’un yayımlandığı tarihi izleyen 3. ayın (Ağustos ayında yayımlanırsa Kasım) sonuna kadar yapılması gerekmektedir.

Beyan edilen tutarlar üzerinden % 3 oranında hesaplanan vergi, beyanname verme süresi içinde ödenecektir.

Yukarıdaki düzenlemeler Kanun’un yayım tarihinde yürürlüğe girecektir.

Kuzey YMM ve Bağımsız
Denetim A.Ş.
Maslak Mahallesi
Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak Plaza
No: 27 Kat: 1-5 Sarıyer
İstanbul - Turkey
Tel: +90 (212) 315 30 00
Fax: +90 (212) 234 10 67
www.vergidegundem.com
www.ey.com

Bu dokümanda yer alan açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.’ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

6736 sayılı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun” TBMM Genel Kurulu’nun 3 Ağustos 2016 tarihli oturumunda kabul edildi. Söz konusu Kanun’un “İşletme kayıtlarının düzeltilmesi” başlıklı 6. maddesiyle ilgili açıklamalarımız aşağıda dikkatinize sunulmaktadır:

I. İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan kıymetler

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri, işletmelerinde mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan **emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları** kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedel ile defterlerine kaydedebilirler. Adi, kolektif ve adi komandit şirketler için de geçerli olan bu uygulamadan yararlanmak isteyen mükellefler, söz konusu kıymetleri Kanun’un yayımlandığı tarihi izleyen 3. ayın sonuna kadar bir envanter listesi ile vergi dairelerine bildirmek zorundadırlar. Kanun’un Cumhurbaşkanı tarafından onaylanması ve 2016/Ağustos ayı içerisinde Resmi Gazete’de yayımlanması durumunda, **başvurular 30 Kasım 2016 tarihine kadar yapılabilecektir.**

Bildirime dâhil edilen kıymetler için amortisman ayrılmaz, bu kıymetlerin satılması hâlinde satış bedeli, bunların deftere kaydedilen değerinden düşük olamaz.

A. Muhasebe kayıtları

1. Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler

Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler, yukarıdaki hükümler uyarınca aktiflerine kaydettikleri emtia için ayrı, makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere **özel karşılık hesabı** açarlar. Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde sermayenin unsuru sayılır ve vergilendirilmez. Makine, teçhizat ve demirbaşlar envantere kaydedilir ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman addolunur.

2. İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler

İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise söz konusu emtiayı defterlerinin gider kısmına satın alınan mal olarak kaydederler.

B. Verginin hesaplanması, beyanı ve ödemesi

Beyan edilen;

- Genel KDV oranına (% 18) tabi makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların bedeli üzerinden % 10 oranı,
- İndirimli orana (% 1 ve % 8) tabi diğer makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların bedeli üzerinden tabi olduğu oranların yarısı,

esas alınarak katma değer vergisi hesaplanması gerekmektedir. Bu vergi ayrı bir beyanname ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek, beyanname verme süresi içinde ödenecektir.

C. Ödenen verginin indirimi

Makine, teçhizat ve demirbaşlar üzerinden ödenen KDV, hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez. Emtia üzerinden ödenen vergi ise genel esaslara göre indirilir.

Bu emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar için Katma Değer Vergisi Kanunu’nun 9. maddesinin (2) numaralı fıkrası hükmü uygulanmaz. Söz konusu fıkra, belgesiz mal bulundurduğu ya da belgesiz hizmet satın aldığı tespit edilen mükelleflerle ilgili olarak yapılacak işlemler yer almaktadır.

D. Özel tüketim vergisi konusuna giren mallar

Özel tüketim vergisi konusuna giren malları beyan eden ve alış belgelerini ibraz edemeyen mükelleflerin, bu malların beyan tarihindeki miktarı ve emsal bedeli üzerinden geçerli olan özel tüketim vergisini sirkülerimizin I/B bölümünde belirtilen beyanname verme süresi içinde ayrı bir beyanname ile beyan ederek aynı süre içinde ödemeleri gerekmektedir.

Bu durumda beyana konu edilen mallar bakımından Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 4. maddesinin (3) numaralı fıkrası hükmü uygulanmaz. (Söz konusu fıkrafta, ÖTV'ye tabi belgesiz mal bulundurduğu tespit edilen mükelleflerle ilgili yapılacak işlemlere yer verilmektedir.) Bu şekilde beyan edilerek ödenen özel tüketim vergisi için vergi cezası kesilmez.

II. Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan kıymetler

A. Emtia

1. Verginin hesaplanması, beyanı ve ödemesi

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kollektif ve adi komandit şirketler dâhil), kayıtlarında yer aldığı hâlde işletmelerinde mevcut olmayan emtialarını, aynı nev'iden emtialara ilişkin cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayrisafi kâr oranını dikkate alarak fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle kayıt ve beyanlarına intikal ettirebilirler. Bu işlemlerin Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen 3. ayın sonuna kadar yapılması gerekmektedir. Kanun'un Cumhurbaşkanı tarafından onaylanması ve 2016/Ağustos ayı içerisinde Resmi Gazete'de yayımlanması durumunda, söz konusu işlemler **30 Kasım 2016 tarihine kadar yapılabilecektir.**

Gayrisafi kâr oranının cari yıl kayıtlarına göre tespit edilemediği hallerde, mükellefin bağlı olduğu meslek odalarının belirleyeceği oranlar esas alınır.

Yukarıdaki hükme göre ödenmesi gereken **katma değer vergisi, ilk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden ikinci ve dördüncü ayda olmak üzere üç eşit taksitte** ödenir.

2. Eczanelerde uygulama

Eczaneler, stoklarında kaydi olarak yer aldığı hâlde fiilen bulunmayan ilaçları, Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen 3. ayın (Kanun Ağustos ayında yayımlanırsa Kasım) sonuna kadar maliyet bedeli üzerinden fatura düzenlemek suretiyle kayıtlarından çıkarabilirler.

Bu suretle kayıtlardan çıkarılan ilaçların maliyet bedeli üzerinden % 4 oranında hesaplanan katma değer vergisi ayrı bir beyanname ile beyan edilerek beyanname verme süresi içinde ödenir. Ödenen bu vergi, hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez, gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınamaz.

Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtiaların düzeltilmesi halinde, bu uygulamadan dolayı geçmişe yönelik vergi cezası ve gecikme faizi uygulanmaz.

B. Kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklar ile bunlarla ilgili diğer işlemler

1. Kapsama giren kıymetler

Bilanço esasına göre defter tutan **kurumlar vergisi mükellefleri**, 31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla düzenledikleri bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan;

- Kasa mevcutları ve
 - İşletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarları ile
 - Bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini,
- vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltebilirler.

2. Verginin hesaplanması, beyanı ve ödemesi

Vergi dairesine beyan ve kayıtların düzeltilmesi işlemlerinin Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen 3. ayın (Kanun Ağustos ayında yayımlanırsa Kasım) sonuna kadar yapılması gerekmektedir.

Beyan edilen tutarlar üzerinden % 3 oranında hesaplanan vergi, beyanname verme süresi içinde ödenecektir.

Bu kapsamda ödenen vergiler, gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmez; beyan edilen tutarlar ve ödenen vergiler, kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmez.

Beyan edilen tutarlar nedeniyle ilave bir tarhiyat yapılmaz. Beyanda bulunan kurumlar vergisi mükelleflerinin bu beyanları nedeniyle 2016 yılı geçici vergi beyannamelerinde düzeltme gerektiği takdirde, düzeltme işlemleri yukarıdaki beyanname verme süresi içinde yapılır ve düzeltme işlemleri nedeniyle herhangi bir ceza veya faiz aranmaz.

III. Maliye Bakanlığının yetkileri

Kanun, Maliye Bakanlığı'na, yılı içerisinde ödenmesi gereken vergilerin ödeme sürelerinde değişiklik yapma, Vergi usul Kanunu'na göre bildirimde bulunma zorunluluğu getirme ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları belirleme konularında yetki vermektedir.

IV. Yürürlük

6736 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca, yukarıdaki hükümler Kanun'un Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Saygılarımızla.

Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.
Erdal Çalikoğlu

Sirküler içeriği hakkında ek bilgi gerektiğinde (212) 408 51 79 numaralı telefondan M. Fatih Köprü (fatih.kopru@tr.ey.com) ile temasa geçmenizi rica ederiz.

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.